

Dato: 11.1.2007
Sagsnr.: 2007-1979
Dok.nr.: 2006-25250

Bilag 2 Forsøgsprojektbeskrivelse af Dag-til-dag projekt.

Formål

Forsøgsprojektet skal afprøve nye sociale aktiveringsmetoder, der kan medvirke til at

1. Forbedre livskvaliteten for socialt udsatte stofmisbrugere og hjemløse
2. Forebygge yderligere udstødning af socialt udsatte stofmisbrugere og hjemløse,
3. Bidrage til social integration af socialt udsatte stofmisbrugere og hjemløse, herunder mindske barriererne for en tilknytning til arbejdsmarkedet for de brugere, der er parate hertil.

Baggrund

I 2005 fik Socialforvaltningen bevilget støtte fra Socialministeriet til et 3 – årigt metodeudviklingsprojekt om social aktivering af socialt udsatte stofmisbrugere og hjemløse. Støtten er bevilget af Socialministeriets Pulje til aktivering af socialt udsatte personer, hvor der er afsat satspuljemidler til gennemførelse af forsøg i 2006 – 2008.

Der blev bevilget midler til metodeudviklingsprojekt bestående af 3 faser:

1. Vidensindsamlingsfase fra 1.1.2006 – 31.12.2006. Vidensindsamlingsfasen skulle
 - beskrive målgruppen og gennemføre en registerbaseret analyse af målgruppen,
 - kortlægge de eksisterende rammer for og tilbud om social aktivering i Københavns Kommune,
 - indeholde en teoretisk og empirisk afklaring af centrale begreber i relation til projektets formål, målgruppe og genstand,
 - indsamle erfaringer/best best practise med social aktivering fra Danmark og udlandet.
2. Gennemførelse af forsøgsprojekt fra 1.1.2007 – 30.6.2008. Forsøgsprojektet skal på baggrund af den indsamlede viden og anbefalingerne fra vidensindsamlingen afprøve et forsøg med nye sociale aktiveringsmetoder i praksis.
3. Afsluttende evaluering, formidling og implementering af resultater. 1.7.2008 – 31.12.2008.

Se bilag 1. der beskriver baggrunden for Projekt Social Aktivering.

Vidensindsamlingen er afsluttet pr. 31.12.2006.

Dette forslag til gennemførelse af et konkret forsøgsprojekt med en social aktiveringsmetode tager afsat i resultaterne fra vidensindsamlingen. Nedenfor opsummeres disse i kort form.

Målgruppe for forsøgsprojektet - resultater fra vidensindsamlingen.

Målgruppen for projektet er socialt udsatte stofmisbrugere og hjemløse, der har modtaget passiv kontanthjælp gennem længere tid, og som har tilbagevendende, komplekse problemer af fysisk, psykisk og social art. Målgruppen er karakteriseret ved at have en svingende (forskellig fra dag til dag) evne til at drage omsorg for sig selv, deltage i sociale fællesskaber og aktivitets- og beskæftigelsestilbud.

Målgruppen er nærmere præciseret som indskrevne brugere i stofmisbrugs- og/eller hjemløsesystemet i Københavns Kommune.

Ifølge den registerbaserede analyse var der i 2005 ca. 825 personer i København, som havde modtaget passiv kontanthjælp hele året og som havde været i behandling for stofmisbrug eller opholdt sig på et hjemløsetilbud.

Målgruppen kan nærmere beskrives således:

- 73 % er mænd, og 27 % er kvinder
- 88 % er mellem 30 – 55 år
- 16 % er af anden etnisk oprindelse end dansk
- 86 % har fået et tilbud om stofmisbrugsbehandling i 2005
- 26 % har både fået et tilbud om stofmisbrugsbehandling og et botilbud i 2005
- 14 % har kun været brugere af hjemløsetilbud i 2005
- 23 % af målgruppen har kun modtaget passiv kontanthjælp de sidste 5 år
- 66 % har både modtaget passive og aktive ydelser (beskæftigelsestilbud, revalidering m.v.)
- gennemsnitligt har målgruppen modtaget kontanthjælp i 52 måneder i perioden 2000 – 2005
- gennemsnitligt har målgruppen modtaget aktive kontanthjælpsydelse i 5 måneder i perioden 2000 – 2005.

Forsøgsprojektets primære fokus vil derfor være mænd i alderen 30 – 55 år, hvoraf en del forventes at have anden etnisk baggrund end dansk.

Definition af social aktivering.

Forsøgsprojektet tager udgangspunkt i Socialministeriets definition af social aktivering. Social aktivering er her valgt som fællesbetegnelse for tilbud, der skaber kontakt til, drager omsorg for og integrerer socialt udsatte i en social og beskæftigelsesmæssig sammenhæng, der kan øge deres livskvalitet og forebygge yderligere social deroute. Mål om ordinær eller støttet beskæftigelse kan være mål på meget lang sigt for en begrænset

gruppe af deltagere i social aktivering, men det er ikke det primære mål for indsatsen.

Eksisterende rammer for og tilbud om social aktivering i Københavns Kommune – resultater fra vidensindsamlingen.

I forbindelse med vidensindsamlingen er der lavet en vurdering af, hvilke tilbud (rådgivning, omsorg og pleje, socialt samvær, aktivitets- og beskæftigelse) der er tilgængelige for socialt udsatte stofmisbrugere og hjemløse i København.

Når det drejer sig om tilbud, der kan give socialt udsatte stofmisbrugere og hjemløse omsorg, socialt samvær og et indhold i hverdagen viser vidensindsamlingen følgende: Der er overvejende tale om tilbud i form af opsøgende social- og sundhedstilbud, samt væresteder med tilbud om omsorg, socialt samvær og fritids-/kulturelle aktiviteter. Her er der tale om en bred vifte af tilbud, som dækker stort set hele byen.

Når det drejer sig om beskæftigelsestilbud er der stort set alle tidsbegrænsede og målrettet det ordinære arbejdsmarked, hvilket kun synes opnåeligt for en begrænset del af målgruppen.

Beskæftigelsestilbud, der ikke sigter på afklaring eller opkvalificering til det ordinære arbejdsmarked, men på at give et indhold i hverdagen og på social kontakt med andre mennesker er yderst begrænset.

Der findes herudover få særlige muligheder for indtjening og daglig beskæftigelse, som f.eks. salg af avisen Hus Forbi, som alternativ for målgruppen.

Vidensindsamlingen peger således på, at der er behov for beskæftigelseslignende aktiviteter til den del af målgruppen, som ikke har et arbejdsmarkedsperspektiv på kort eller mellemlang sigt. Dette bekræftes af brugere, medarbejdere og ledere af behandlingstilbud for stofmisbrugere og botilbud, samt repræsentanter fra jobcentre, som har været inddraget i en høring i forbindelse med vidensindsamlingen.

Vidensindsamlingen peger ligeledes på, at der er behov for tilbud som dækker geografisk bredt, som kan tilbyde meningsfuld beskæftigelse og hvor krav til deltagelse og formåen er fleksible.

Teoretisk og empirisk afklaring af centrale begreber i relation til projektets formål, målgruppe og genstand.

I vidensindsamlingen diskuteres en række centrale begreber for projektet, som livskvalitet, social udstødning, social integration, stigmatisering og motivation.

Livskvalitet ses i vidensindsamlingen i et dobbelt perspektiv. I et brugerperspektiv som den enkeltes personligt oplevede trivsel og i et velfærdsperspektiv ud fra alment anerkendte standarder. Rapporten tager udgangspunkt i den finske sociolog Erik

Allardts arbejde. Erik Allardt¹ arbejdede med et begreb om fundamentale behov, som velfærdsstaten skulle sikre at borgerne kunne få realiseret. Begrebet indeholdt udover materielle behov også sociale og eksistentielle aspekter. Konkret talte han om behov for "at have, at elske, at være".

Begreberne blev nærmere defineret på denne måde:

- At have (bolig, indkomst, sundhed, beskæftigelse – det, der modsvarer den materielle del af velfærden, og som sikrer, at fysiske behov og basale trykksbehov kan tilfredsstilles)
- At elske (sociale behov, menneskelige relationer og følelsesmæssige nære bånd)
- At være (behov for selvrealisering, anerkendelse og personlig udvikling)

Rapporten påpeger, at socialt udsatte stofmisbrugere og hjemløse tilhører en af de mest belastede grupper i samfundet og at deres livskvalitetsproblemer er komplekse. Den sociale marginalisering og stigmatisering, som de mødes med og følgerne heraf, udgør et væsentligt livskvalitetsproblem for gruppen.

I vidensindsamlingen opstilles en række livskvalitetsproblemer som er typiske for socialt udsatte stofmisbrugere og hjemløse.

Det drejer sig om livskvalitetsproblemer i forhold til:

at have (bolig, indkomst, sundhed):

- Fattigdom
- hjemløshed
- fysisk og psykisk sygdom
- misbrug og afhængighed af stoffer
- at mangle struktur på hverdagen

at elske (nære sociale relationer):

- social isolation
- mangel på bredt netværk
- at føle sig udenfor, ikke være en del af samfundet

at være (at nyde anseelse, have mulighed for personlig udvikling og selvrealisering)

- at være stemplet som misbruger
- identitets- og selvværdsproblemer
- at være afmægtig, at mangle oplevelsen af at have kontrol over eget liv
- mangel på meningsfulde aktiviteter, der kan fylde dagen ud

Vidensindsamlingen stiller spørgsmålet, om og hvordan livskvaliteten hos socialt udsatte stofmisbrugere og hjemløse kan forbedres gennem tilbud om social aktivering? Og hvilke livskvalitetsproblemer kan afhjælpes?

¹ Erik Allardt, Att ha- att älska – att vara – om velfärd i Norden, Argos 1975.

Svaret herpå er, at den sociale aktiveringsindsats kan tilbyde omsorg, personlig vejledning og støtte, socialt samvær og meningsfulde aktiviteter. Den kan bidrage til en større grad af personligt oplevet trivsel gennem kontakt, omsorg og anerkendelse og ved at skabe rammer for og indhold i hverdagen gennem aktiviteter. Den kan bidrage til socialt samvær med andre mennesker, og den kan åbne adgang til social kontakt med mennesker uden for de socialt udsattes eget miljø. Den sociale aktivering kan således bidrage til at afhjælpe de livskvalitetsproblemer, der relaterer sig til "at elske" og "at være".

Social aktivering kan derimod kun i yderst begrænset omfang bidrage til at afhjælpe de livskvalitetsproblemer, der relaterer sig til "at have", som fysisk og psykisk sygdom, hjemløshed, misbrug og fattigdom, selvom f.eks. udbetaling af arbejdsdusør og naturalier som gratis mad kan lindre fattigdommen. Dog kan den sociale aktivering bidrage til at skabe struktur på hverdagen.

Den sociale aktiveringsindsats skal derfor koordineres med kontakt og samarbejde til de myndigheder og hjælpeforanstaltninger, der har ansvaret for den sociale- og sundhedsmæssige indsats samt beskæftigelsesindsatsen, som f.eks. socialcentre, jobcentre, misbrugscentre, hjemløsetilbud og sundhedsvæsenet.

Erfaringer/Best practise med social aktivering fra Danmark og udlandet

På baggrund af en analyse af sociale aktiveringstiltag i Danmark og udlandet opstilles der i vidensindsamlingen en række anbefalinger i forhold til social aktivering af udsatte stofmisbrugere og hjemløse, herunder til hvordan deres livskvalitetsproblemer kan afhjælpes. Anbefalingerne vedrører:

- opgavernes indhold – og hvordan social aktivering kan medvirke til at give deltagerne et meningsfyldt indhold i hverdagen
- opgavernes placering - og hvordan social aktivering kan medvirke til at deltagerne føler sig som en del af det omgivende samfund
- at skabe struktur i hverdagen
- at bryde ensomhed og isolation
- at afhjælpe problemer med lavt selvværd selvtillid, selvhad og destruktiv adfærd
- at styrke kontrol over eget liv
- at forebygge yderligere social udstødning og fremme integration på områder, der ligger udenfor et socialt aktiveringsprojekt
- opsøgning af målgruppen
- at skabe en tillidsfuld relation til deltagerne og motivere til deltagelse
- frivillighed
- aflønning
- brugerinddragelse
- medarbejderkompetencer

Beskrivelse af forsøgsprojektet

Med udgangspunkt i resultaterne fra vidensindsamlingen foreslås det, at gennemføre et forsøg med et socialt aktiveringsprojekt – et Dag til Dag projekt - der med udgangspunkt i lokaler på Sundholm tilbyder at udføre mindre tidsafgrænsede opgaver for virksomheder, handlende, institutioner og kommune m.fl. ude i byen. Opgaverne må ikke være af konkurrenceforvridende karakter.

Forsøgsprojektet gennemføres i perioden 1.3.2007 – 30.6.2008.

Forsøgsprojektet forankres fysisk på Sundholm, hvor der kan trækkes på ledelsesmæssige kvalifikationer og ressourcer, samt konkrete erfaringer med aktivitetstilbud til målgruppen og udførelse af opgaver for rekvirenter ud i byen. Forsøgsprojektet vil tage højde for den geografiske placering i forbindelse med de metoder, der anvendes til at opsøge og motivere målgruppen. Se nedenfor.

Forsøgsprojektet forankres ligeledes på Sundholm, fordi erfaringerne fra Dag-til-dag projekter i udlandet har vist, at de har måttet afvise brugere på grund af for stor interesse. På Sundholm vil der være mulighed for at tilbyde alternativ beskæftigelse på ét af Sundholms værksteder, hvis der er behov derfor.

Valg af målgruppe for forsøgsprojektet - forsøgsprojektgruppe og kontrolgruppe
Forsøgsprojektets konkrete målgruppe er stofmisbrugere og hjemløse tilknyttet behandlingsenhederne Amager og Nord, samt Kirkens Korshærs Herberg i Hillerødgade og Bocentret og Herbergscentret på Sundholm.

Stofmisbrugere og hjemløse på behandlingsenhederne Indre og Vest, samt Mændenes Hjem udgør forsøgsprojektets kontrolgruppe.

Opgavernes indhold – et meningsfyldt indhold i hverdagen

Der kan f.eks. være tale om renovering og etablering af legepladser, drift og vedligeholdelse af togbane, vedligeholdelses- og rengøringsarbejder på kommunale og private arealer, opstilling af boder m.v. og oprydning efter lokale arrangementer, uddeling af reklamer for lokale handlende m.v. Opgaverne skal

- opleves som meningsfulde og nyttige at udføre for deltagerne i projektet/og eller andre,
- der skal være kvalitet i opgaveudførelsen,
- være udfordrende
- skal være synlige for andre
- så vidt det er muligt resultere i et fysisk produkt,
- der skal være sammenhæng mellem hvad den enkelte kan og hvad den enkelte bliver sat til at lave
- den enkelte skal have mulighed for at ”avancere” til mere krævende opgaver

Opgavernes placering – at arbejde i normale omgivelser i kontakt med det omgivende samfund

Opgavernes udføres i så stor udstrækning som det er muligt udenfor Sundholm – i et lokalmiljø eller i relation til en ordinær arbejdsplads, så deltagerne får mulighed for at se sig selv fungere i et naturligt miljø og på lige fod med andre.

Frivillighed

Deltagelse i forsøgsprojektet er frivilligt. Borgere i forsøgsprojektgruppen kan uden visitation møde op hver morgen og melde sig til at deltage i arbejdet. Deltagerne binder sig kun til at deltage denne ene dag. Det forventes at 10 – 12 deltagere kan deltage i projektet hver dag.

Der er ingen tidsbegrænsning for hvor lang tid den enkelte kan benytte sig af tilbuddet indenfor forsøgsprojektperioden. Såfremt der ikke er plads i Dag – til Dag projektet tilbydes så vidt muligt arbejdsopgaver på ét af Sundholms værksteder

Opsøgning af målgruppen og motivation til at deltage

Forsøgsprojektet placeres på Sundholm og skal samtidig være tilgængeligt for en bred kreds af deltagere uden for Amager. Opsøgning af deltagere til forsøgsprojektet sker

- på botilbud og behandlingsenheder for stofmisbrugere
- 1 – 2 pædagoger på hver behandlingsenhed og botilbud udfører motivationsarbejde i forhold til målgruppen
- hver morgen opfordrer de samme pædagoger ude på behandlingsenhederne og botilbuddene målgruppen til at deltage i forsøgsprojektet samme dag, og der arrangeres transport ud til forsøgsprojektet for dem der er interesseret,
- forsøgsprojektet lanceres i en positiv, fremadrettet, konstruktivt tilbud, som et tilbud hvor man kan bidrage til at udføre nyttige opgaver sammen med andre
- forsøgsprojektet lanceres på en ”Ikke-stemplende måde”.

Etablering af en tillidsfuld relation til deltagere og motivere for deltagelse

Medarbejderne i forsøgsprojektet skal komme den enkelte deltager i møde med accept, respekt, tillid, omsorg og anerkendelse. Medarbejderne skal tage ligeledes tage udgangspunkt i den enkeltes deltagers situation. Dette er forudsætningen for, at der kan etableres en tillidsfuld relation, som kan motivere til fortsat deltagelse.

Dette skal ligeledes opnås gennem:

- at den enkelte får en personlig velkomst ved dagens begyndelse og farvel ved dagens afslutning,
- at arbejde sammen under ligeværdige forhold – arbejdsledere og deltagere sammen
- at anerkende og inddrage deltagernes synspunkter i.f.t. arbejdsopgaver og udførelse
- at tage udgangspunkt i deltagernes ressourcer og ønsker
- rummelighed og regler – ved at ekspliciterer regler for den enkelte og for fællesskabet
- at yde omsorg gennem mulighed for personlig rådgivning

Struktur på hverdagen

Det sociale aktiveringstilbud skal tilrettelægges så det

- er et holdepunkt i hverdagen
- er med til at strukturere hverdagen, f.eks. ved at der er en fast, genkendelig tidsplan for alle ugens dage
- giver mulighed for socialt samvær med andre i sammenhæng med udførelsen af de konkrete opgaver
- giver mulighed for socialt samvær og udvikling af netværk med andre f.eks. i forbindelse med indskrivning og frokost,
- så der er kendte rammer, f.eks. i form af regler for deltagelse og adfærd, og
- at deltagerne kan nå at få deres medicin og den virker før de starter dagen.

Deltagernes arbejdsdag kan f.eks. tilrettelægges på følgende måde:

- 8 – 9 Opsamling på behandlingsenheder og botilbud og fælles transport til basen på Sundholm
- 9 – 10 Indskrivning af dagens deltagere, kaffe og morgenmad, socialt samvær, omklædning
- 10 – 12 Arbejde ude i byen i små fælles arbejdsteam med indbyggede fælles pauser efter behov
- 12 – 13 Fælles frokost sammen med arbejdsteamet ude i byen eller i basen på Sundholm
- 13 – 15 Arbejde ude i byen i små fælles arbejdsteam med indbyggede fælles pauser efter behov
- 15 – 16 Afrundning af dagen, omklædning, udbetaling af arbejdsdusør, personlig snak/rådgivning efter behov.

Der skal være mulighed for kun at deltage ½ dag og arbejdsdagen kan tilrettelægges forskelligt, f.eks. afhængigt af arbejdsopgaver eller om der er tale om nye deltagere eller deltagere, der har været i projektet tidligere.

Bryde ensomhed og social isolation.

Forsøgsprojektet vil arbejde på at bryde ensomhed og social isolation gennem:

- at tilbyde deltagelse i arbejdsfællesskaber – små hold som udfører arbejde sammen med en arbejdsleder
- at tilbyde fællesskab i forbindelse med indskrivning og planlægning af dagen, morgenmad, frokost og fælles pauser.

Afhjælpe problemer med lavt selvværd – selvtillid, selvhad og selvdestruktiv adfærd

Forsøgsprojektet handler ikke om individuel terapi. I forsøgsprojekt kan deltagerne være med og deltage i en social kontekst, som tilbyder et alternativ til en hverdag styret af stoffer/misbrug eller tilfredsstillelse af andre basale behov.

Konkret vil forsøgsprojektet arbejde lægge vægt på

- at deltagerne har fokus på det de kan/ er gode til
- udfører opgaver som er konkret synlige for andre

- rolleskift i form af ”almindelig lønarbejder”
- rolleskift, hvor deltagerne får mulighed for at udføre opgaver, hvor de er ”professionelle”/frivillige
- informere offentligheden om de opgaver som forsøgsprojektet har udført

Styrke kontrol over eget liv

Målgruppen for forsøgsprojektet vil ofte være karakteriseret ved at have en kombination af problemer af fysisk, psykisk og social art, og mange vil opleve ikke at have kontrol over deres eget liv.

Forsøgsprojektet vil tilbyde målgruppen

- frihed til selv at vælge, hvornår de vil/kan have arbejde
- et dagligt ”Frirum” fra alle de problemer der brænder på
- et overkommeligt alternativ til deres sædvanlige livsførelse
- overskuelige rammer at handle og vælge indenfor
- overskuelige arbejdsopgaver og sociale fællesskaber at indgå i
- en snak og råd om hvor de kan henvende sig hvis de har brug for/er parat til yderligere hjælp

Forebygge yderligere social udstødning og fremme social integration på områder, der ligger udenfor rammen af et socialt aktiveringsprojekt

Gennem den hyppige kontakt til deltagerne vil medarbejderne blive konfronteret med mange af de vanskeligheder, som deltagerne har og støder ind i i deres hverdagsliv – økonomiske problemer, forværring i deres fysiske tilstand, akutte psykotiske tilstande, boligproblemer m.v.

Medarbejderne vil også blive opmærksomme på deltagere, som er parat til at komme videre i deres liv, f.eks. i behandling eller i et andet beskæftigelsestilbud.

Forsøgsprojektet vil arbejde for at forebygge yderligere social udstødning og forværring af deltagerens problemer og fremme social integration gennem:

- en snak og råd om hvor deltagerne kan henvende sig, hvis de har brug for/er parat til yderligere hjælp,
- særlige kontaktpersoner til forsøgsprojektet på Rådgivningscentre og botilbud, som hurtigt kan træde til,
- at indgå en samarbejdsaftale med botilbud og behandlingssenheder om, at de følger op på og tager sig af den videre støtte til den enkelte,
- at indgå en samarbejdsaftale med jobcentre om, at de har særlig fokus på at følge op på deltagere, der gerne vil videre i et andet beskæftigelsestilbud,
- ved månedlige besøg af en jobkonsulent i forsøgsprojektet,
- ved brug af tidligere misbrugere og hjemløse, som rollemodeller og oplægsholdere og som mentorer.

Aflønning

Aflønning – enten i form af løn eller naturalier - er et vigtigt motiverende element for deltagerne:

- der udbetales hver dag, ved arbejdstids ophør, en arbejdsdusør på ca. 13 kr. for hver time deltageren har arbejdet i projektet den pågældende dag. Der betales skat af arbejdsdusøren,
- der serveres uden betaling ernæringsrigtig morgenmad ved dagens begyndelse og frokost midt på dagen,
- der oprettes en bonusordning, som er relateret til indtjeningen i forsøgsprojektet. Deltagerne opsparer for hver time de har arbejdet i projektet en fiktiv timebonus på x kr., som sættes i en timebank. Når der er opsparat tilstrækkelige bonustimer udbetales bonus i form af personalegoder, som f.eks. deltagelse i en fælles udflugt, miniferie, koncert m.v.

Der kan tænkes supplerende aflønningsformer, som f.eks.

- overskudsdeling efterhånden som der indtjenes penge i projektet, f.eks. gennem etablering af almennyttig fond

Deltagerinddragelse

Deltagerinddragelse skal være et væsentligt element i forsøgsprojektet. Formålet med deltagerinddragelse er dobbelt. At forbedre deltageres livskvalitet gennem at de oplever at de bliver hørt, respekteret og inddraget. Og løbende at forbedre den sociale aktiveringsmetode.

Deltagerinddragelsen gennemføres ved at forsøgsprojektet:

- er lydhørt overfor den enkelte deltagers ønsker med hensyn til deltagelse i arbejdet og arbejdsopgaver
- er lydhørt overfor forslag fra deltagerne med hensyn til opsøgning af deltagere, arbejdsopgaver, indkøb af arbejdsredskaber m.v., arbejdstilrettelæggelse, tilrettelæggelse af dagen, information om projektet og udførte opgaver m.v.
- er åbent overfor udførelse af mindre selvorganiserede opgaver
- afholder møder efter behov med et par eller flere af deltagerne

Forsøgsprojektledelse

Forsøgsprojektledelsen varetages af Bo Møller Nielsen, der er leder af Aktivitetscentret på Sundholm.

Medarbejdere

Der ansættes til en start to arbejdsledere på projektet. Arbejdslederne skal

- have kompetencer i form af medmenneskelig indsigt og socialfaglig baggrund, samt håndværksmæssige kvalifikationer
- hver lede arbejdet i et hold på 5 – 6 deltagere
- arbejde sammen med deltagerne for at sikre arbejdets udførelse og skabe fællesskab og ligeværdighed omkring arbejdsopgaverne

Leverancer i forsøgsprojektet

- Samarbejdsaftale med behandlingsenheder og botilbud.
- Samarbejdsaftale med jobcenter.
- Beskrivelse af sociale aktiveringsmetoder.
- Etablering af gruppe bestående af medarbejderne, samt pædagoger m.fl. på de berørte behandlingsenheder og botilbud, der skal stå for opsøgning og motivation af målgruppen på hvert deres sted. Gruppen bliver samtidig metodeudviklingsgruppe på motivationsdelen.
- Indretning af lokaler (kontor, opholds- og omklædningsrum).
- Ansættelse af 2 arbejdsledere.
- Indkøb af arbejdstøj, værktøj m.v.
- Udarbejdelse af informationsmateriale (plakater, kort, indstik i hjemløseavisen) til potentielle deltagere og samarbejdspartnere.
- Information om projektet til samarbejdspartnere (behandlingsenheder for stofmisbrugere og botilbud for hjemløse m.fl.).
- Udarbejdelse af regler for deltagelse i projektet i samarbejde med deltagerne.
- Gennemførelse af selve forsøgsprojektet.
- Løbende dokumentation og registrering.

Succeskriterier – konkret forventede effekter

Der er udarbejdet succeskriterier, som forholder sig til de 3 formål med indsatsen:

- 1) En forbedring af deltagernes livskvalitet.
- 2) Forebyggelse af yderligere social udstødning af deltagerne.
- 3) Bidrage til sociale integration, herunder at nedbryde barrierer for tilknytning til arbejdsmarkedet for, der er parate til det.

Der er endvidere udarbejdet succeskriterier for delformålet:

- 4) At målgruppen motiveres til at deltage i projektet og at deltagerne fastholdes i projektet.

De konkrete succeskriterier fremgår af Evalueringsdesignet (se bilag 3).

Projektforløb

Forsøgsprojektperiode: 1.3.2006 – 30.6.2008

1.3.07 – 1.5.07 Opstart, indretning af lokaler, information af samarbejdspartnere og målgruppe, etablering af gruppe med pædagoger, der bliver involveret i motivationsdelen (motivationsgruppen), start indskrivning af deltagere og udførelse af arbejdsopgaver, løbende dokumentation starter.

1.6.07 – 1.5.08	Drift
1.6.08 – 30.6.08	Gradvis afvikling af forsøgsprojekt og evt. overgang til almindelig drift

Projektøkonomi – budget

Socialministeriet har givet tilsagn om i alt 2.275.000 kr. til det samlede projekt i 2007 og 2008. Heraf anvendes 780.000 kr. til projektledelse, evaluering og dokumentation, indkøb af data m.v.

Der anvendes 1.475.000 kr. til gennemførelse af forsøgsprojektet over 16 måneder. Der forventes en indtægt i projektet på ca. 250.000 kr.

Forsøgsprojektets budget er vist i nedenstående tabel.

År	Indtægter	Udgifter
Socialministeriet	1.475.000	
Forventet indtjening	250.000	
Løn		925.000
Husleje m.v.		75.000
Arbejdsdusører		275.000
Drift (arbejdstøj, redskaber, transport, indretning m.v.)		350.000
Morgenmad og frokost		166.000
Øvrigt		34.000
I alt	1.825.000	1.825.000

Evaluering – design og metode

Evalueringen vil bestå af en summativ evaluering – en effektevaluering, der skal opsummere og dokumentere, om forsøget opnår den ønskede effekt i forhold til de mål, der er opstillet for indsatsen. Herunder dokumentere om man kan tilskrive den opnåede effekt andre forhold end forsøgsindsatsen.

Evalueringen vil endvidere bestå af en formativ evaluering, bestående af observationsstudier, kvalitative interview og dialog med deltagere, medarbejdere og samarbejdspartnere. Den formative evaluering skal sammen med resultaterne fra effektevalueringen medvirke til at understøtte metodeudvikling undervejs i forsøgsfasen.

Der henvises til bilag 3. der indeholder en beskrivelse af Evalueringsdesignet.

Høring

Forsøgsprojektet har været til høring blandt brugere og repræsentanter fra rådgivningscentre, behandlingsenheder, botilbud, MR Misbrug og Bolig og jobcentrene. Høringspartnerne har været meget positive overfor konceptet og har bidraget med

mange forbedringsforslag, som er indarbejdet i denne beskrivelse af forsøgsprojektet.

Bilag 1. Baggrunden for det samlede projekt Social Aktivering

Meget svage kontanthjælpsmodtagere kommer ikke i beskæftigelse

Ifølge Socialforskningsinstituttets undersøgelse fra 2003 "De svageste kontanthjælpsmodtagere – barrierer for beskæftigelse" har i alt 37.000 personer på landsplan modtaget kontanthjælp i over 4 år. Af denne gruppe regnes i alt 27.000 personer til gruppen af de svageste kontanthjælpsmodtagere, som ofte har sammensatte problemer ved siden af ledigheden.

I undersøgelsen vurderes det endvidere, at 33 pct. af de svageste kontanthjælpsmodtagere har et alkoholmisbrug, at 22 pct. har et hash- eller narkotikamisbrug og at 17 pct. har et boligproblem.

Tallene viser, at der på landsplan findes en stor gruppe af svage kontanthjælpsmodtagere, som det ikke er lykkedes at få i beskæftigelse over en længere årrække og som udover ledigheden er karakteriseret ved at have misbrugs- og boligproblemer. Billedet genkendes fra København, der som storby og hovedstad tiltrækker og rummer en stor gruppe borgere med tilsvarende problemer. Således viser en opgørelse fra København fra 2005, at der ud af henholdsvis 1600 og 2834 indskrevne på kommunens botilbud/krisecentre og behandlingstilbud for stofmisbrugere var henholdsvis 57 pct. og 52 pct. af de indskrevne, som havde været på passiv kontanthjælp i hele 2005.

Behov for aktivitetstilbud målrettet de svage kontanthjælpsmodtagere

Med "Lov om aktiv beskæftigelsesindsats", som blev vedtaget i 2003, er der sket en opprioritering af de beskæftigelsesindsatser, der retter sig mod den hurtigste og mest direkte vej til beskæftigelse. Samtidig er tidligere målsætninger om, at indsatsen kunne medvirke til at forbedre livskvaliteten og forebygge yderligere udstødelse af de svageste grupper taget ud af loven. Konsekvenserne af ændringerne i lovgivningen har mange steder betydet, at projekter rettet mod de svageste grupper er blevet nedprioriteret til fordel for de mere arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere, eller at tilbuddene er blevet så arbejdsmarkedsrettede, at de svage grupper ikke har kunnet profitere af dem.

Rådet for Socialt Udsatte har i forlængelse heraf peget på behovet for at udvikle sociale aktiveringstilbud målrettet de svageste kontanthjælpsmodtagere, som fokuserer på at forbedre livskvalitet og på personlig udvikling, og som muligvis på sigt kan føre til en egentlig tilknytning til arbejdsmarkedet.

I København har der igennem en årrække – fra såvel politikere, som ledere, medarbejdere og brugere på behandlingsinstitutioner og botilbud i København - været et ønske om, at kunne igangsætte en mere adækvat, meningsfuld og målrettet indsats overfor brugere, hvor målsætningen om beskæftigelse ikke umiddelbart er indenfor rækkevidde. Dette er baggrunden for, at Familie- og

Arbejdsmarkedsforvaltningen i 2005 søgte Socialministeriet om støtte til at gennemføre et metodeudviklingsprojekt om social aktivering.

Behov for samarbejde om indsatsen i forhold til de svage kontanthjælpsmodtagere

Behovet aktualiseres yderligere af de ændringer, der gennemføres i den kommunale forvaltningsstruktur som følge af kommunalreformen. I København har dette betydet, at ansvaret for den beskæftigelsesmæssige indsats og den sociale indsats fra 1.1.2006 er blevet delt mellem to forvaltninger, henholdsvis Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Socialforvaltningen. Opdelingen af den sociale indsats og beskæftigelsesindsatsen betyder, at helhedsorienteringen i indsatsen skal sikres gennem en særlig koordinering.

Der er derfor behov for at udvikle såvel sociale aktiveringsmetoder som helt nye samarbejdsrelationer mellem de to forvaltninger om indsatsen overfor de svageste grupper, og mellem behandlingstilbud, botilbud og beskæftigelsestilbud.

Behov for inddragelse af de svage kontanthjælpsmodtagere

Da den hidtidige sociale aktiveringsindsats overfor målgruppen ikke i tilstrækkelig grad har kunnet integrere brugernes problemer og ressourcer vil brugerinddragelsen været et centralt element i metodeudviklingsprojektet. Dette vil den være både i forhold til at konkretisere hvad der skal forstås ved brugerdefineret livskvalitet, og i forhold til vidensindsamling, planlægning, gennemførelse og evaluering af projektet.